

Periodrapport september IFO

Prognosen september verkar stämma utifrån vad som förmedlades inför tertial två. Individ och familjeomsorgen har ökade kostnader för placeringar av barn, familjer och vuxna. Dessutom har försörjningsstödkostnaderna ökat.

Barn- familj- vuxenplaceringar

Prognos då det gäller barn-familj-vuxen placeringar i huvudsak handlat placeringar kring våld i nära relationer och ökad social problematik. Efter sommaren har dock ärtendeinflödet avstannat något med färre placeringar som följd. En förklaring kring de ökade kostnader generellt kan direkt kopplas till den ökade flyktingvågen där kulturella olikheter påverkar vår vardag. Inget av detta är något vi kan styra i dagsläget. Däremot går det att arbeta med frågorna mer förebyggande men det ger effekter på lite längre sikt.

Placeringar av våra medborgare med missbruk och beroendeproblematik har ökat. Varav unga vuxna och vuxna med samsjuklighet och komplexa behov är den största delen.

Försörjningsstöd

Då det gäller det ökade försörjningsstödet under 2018 beror framförallt på några områden som belastar oss väldigt hårt. Till största delen handlar det om att vi sedan hösten 2017 fått många ansökningar från hushåll som har blivit utförsäkrade av försäkringskassan. Alla som blir utförsäkrade har en diffus sjukdomsbild enligt försäkringskassan och oftast handlar det om utbrändhet eller psykisk ohälsa. Under årets första fyra månader har försörjningsstödet legat på en ovanligt hög nivå medan sommarmånaderna ser betydligt bättre ut. Flödet av utförsäkrade från försäkringskassan har minskat kraftigt, från att vi fick in ca 10 personer i månaden hösten 2017 har vi nu ca 1 i månaden första halvåret 2018. Vår utmaning är dock de ca 60 nya hushåll som kom in under hösten 2017. Denna grupp kräver mycket resurser och stöd för att komma ut i arbete eller studier, eller få rätt ersättning.

En annan förklaring till att kostnaderna är höga är att vi betalar dyrt för tillfälliga boendelösningar, bl.a. på campingar. Det gäller framförallt familjer som fått uppehållstillstånd i Sverige och kommit på anknytning till barn som tidigare kommit som ensamkommande till kommunen. Vi har ett flertal familjer som oplanerat kommit till kommunen, ofta stora familjer vilket gör att det är svårt att hitta boende på reguljära bostadsmarknaden. Även när det gäller boende generellt måste vi ibland godkänna kostsamma lösningar eftersom det helt enkelt inte finns boende att tillgå.

Vi har också fått en del ansökningar från unga vuxna som sökt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. I avvaktan på att beslut kan fattas enligt den ska kommunen betala ut ersättning enligt LMA, pengar som vi återsöker från Migrationsverket. Det innebär ytterligare en administrativ börda på socialsekreterarna och att tid tas från förändringsarbetet med övriga.

Det har också varit en ökat inflöde av ensamkommande som har fyllt 20 år hamnat i försörjningsstöd, dessa kostnader är återsökningsbara och det handlar om knappt 1 miljon på helår. Gruppen är relativt ”stabil” och är runt 20 personer i snitt per månaden. Under året har det även kommit några stora familjer som ännu inte fått rätt ersättning från staten. Boendelösningar är också en fördyrad kostnad som IFO inte kan påverka i dagsläget.

Vi har ökat vår besöksfrekvens dvs personliga möten med våra klienter till mer än det dubbla och det kommer att ge bra resultat med många ut i egen försörjning. Processerna är dock långsamma med personer som har haft försörjningsstöd i tio år eller mer, så lite tålamod får vi ha innan vi ser riktigt goda ekonomiska resultat, har dock en förhoppning om att vi får ner vår prognos ca en miljon på årsbasis dvs från 22 till 21 miljoner.

Vi har en större andel än någonsin som e-ansöker (30% i juli månad), något som ökar med någon procent månad för månad. Det gör också att vi kan ta fortsatta steg framåt mot att förenkla handläggningen och lägga vår tid och kraft på att möta människorna och deras behov. Redan nu är det dock en större del av klienterna än någonsin som har en aktiv planering mot självförsörjning, dvs. som inte bara passivt får försörjningsstöd, faktum är att det gäller i stort sett alla våra klienter numera!

Åtgärder

Det är ett ökat tryck på i stort sett hela individ- och familjeomsorgen och inget som går att styra över på kort sikt. Personalmässigt är givetvis trycket på varje socialsekreterare väldigt ansträngt. Vi har påbörjat ett arbete att se över andra effektiviseringar och förebyggande arbete för att i ett längre perspektiv få ner kostnader. Samhällsförändringar och ett hårdare klimat påverkar stort de grupper IFO personal är till och arbetar för.

Våld i nära relationer

- Vi är på gång med en fördjupad samverkan med Sundsvall då det gäller våld i nära relationer där vi har en femtedel av en tjänst. Här får vi en samordnare och en större möjlighet till förebyggande och information kring våld i nära

relationer. Här kan vi utveckla ett mer strategiskt arbete med tex våldsutövare för att på sikt få ner placeringar av familjer. Tjänsten är nu tillsatt och vi kan påbörja vårt arbete mer kontinuerligt.

- Här skulle vi också önska att vi kunde ta del av schablonen motsvarade en tjänst inom IFO som fick ett uppdrag att samarbete med integration i upplysningsfrågor och på så sätt arbete förebyggande med våld i nära relationer och dessutom informera kring viktiga frågor för utlandsfödda.

Missbruk/socialpsykiatri

- Att effektivisera eftervården. Idag finns mkt lite eftervårdsinsatser för våra klienter efter fulljord institutionsplacering. Vi kommer att göra en genomlysning av missbruksfrågorna med stöd av FoU för att rikta våra insatser med ännu större precision för att uppnå maximal effekt på våra resurser. Förnyelsearbete kommer att påbörjas under senhösten och förhoppningsvis underlätta o kostnadseffektivisera förebyggande arbete för våra kommunmedborgare med beroendeproblematik.
- Att effektivt arbeta närmare med kommunens individstöd i förebyggande syfte men även i eftervården ge kostnadseffektiva åtgärder.
- Att försöka hitta kostnadseffektiva hemmaplanslösningar med boendalternativ.

Socialpsykiatri

- Vi har efter förhandling med kommunal kunnat anställa personer med högre utbildningsnivå än tidigare och hoppas på så sätt ta nya steg för att arbeta än mer ”normaliserande” med målgruppen för att stödja dem ut i arbete och studier. Socialpsykiatri ingår också numera i arbetsmarknadstorget. Vi ser ett allt mer utvecklat arbete och fördjupad samverkan med individ och familjeomsorgens vuxengrupp där vår förhoppning är att vi kan arbeta mer kostnadseffektivt.

Försörjningsstöd

- Det viktigaste uppdraget för IFO är att få ut personer som uppbär försörjningsstöd ut i arbete och studier. Arbetsmarknadstorget startade januari 2018 och har redan påtagligt påverkan flödet med att få ut våra målgrupps i arbete och studier under 2018, ett arbete som kommer att få än mer betydelse under 2019. Vi har sökt medel från samordningsförbundet för personer som uppburit försörjningsstöd och personer som är kopplade till socialpsykiatri ska få ett nytt av stöd via ett hälsoprojekt där deltagarna kan få hjälp med kost, motion, söm och sysselsättning. Här inkluderas också

ordinarie flödet till arbetsmarknadstorget. Vi tror att vi kan få stora besparingar på försörjningsstödkostnader med denna satsning. Ekonomiskt bistånd kommer också att ingå i ett nationellt treårigt projekt via SKL för att fokusera på evidens och framgångsrika metoderna för att målgruppen i försörjningsstöd ska komma ut i arbete och studier.

Projektet startade 2018-05-28 och under oktober har vi nya träffar

- Att utveckla arbetet med utförsäkrade och utlandsfödda. Att snabbt hitta metoder för att möta gruppen som blir avskrivna från arbetsförmedlingen från 20180701
- Att fortsätta driva arbetsmarknadstorget och utveckla olika kompetenser för att möta grupper med särskilda behov. Ny enhetschef har anställs från 1/10-18 som ska kan fokusera på ekonomiskt bistånd och projektledarskapet för SKL-projektet. Den nya enhetschefen har en bred kompetens inom IFO och arbetsmarknadskunskap men även projekterfarenhet som vi hoppas blir extremt centralt för att lyckas med detta uppdrag. Ett bra jobb här kommer att påverka stora delar av IFO:s kostnadsutveckling.

Familjeresurscentret (FRC)

- Just nu pågår ett arbetar för att förstärka FRC med bred kompetens som kan arbeta mer preventivt. Det blir centralt att utveckla arbetet med strategiskt information preventivt och erbjuda familjestöd framförallt mera inslag av ett riktat stöd till utlandsfödda som förstärker arbetet som påminner om samhällsorienteringen. Vi ser direkta kopplingar med detta arbete till mer preventivt arbete för att förbygga dyra placeringar.

Barn och familj

- Med egna insatser jobba mer förebyggande. Utifrån FRC också arbete mer preventivt med våra målgrupper. *Utmaning:* är även här bostäder.

EKB

- Under 2018 ser det ut som vi får ett noll resultat
- Gruppen minskar och därmed också behoven.

Andra viktiga faktorer

- På några års sikt kommer förhoppningsvis placeringar av våldsutsatta att avta något, dels minskas utmaningarna kring utlandsfödda när allt fler kommer in i det svenska samhället och kunskaperna kring vilket stöd som kan ges i förebyggande syfte vara spritt i alla samhällsnivåer. Med hjälp av mer förebyggande arbete och tidiga insatser kommer förhoppningsvis antalet

placeringar att sjunka. Samt att även kring dessa ärenden hitta en hemmaplanslösning, i form av exempelvis ett genomgångsboende – en bostad.

- Vi hoppas att vi kommer igång via kommunförbundet med ett nationellt utvecklingsarbete via socialstyrelsen och skolverket ang. tidiga samlade insatser barn o unga uppdraget som ett viktigt arbete för att jobba med evidensbaserat och därmed mer kostnadseffektivt.
- Rekrytera av drivande och kunniga chefer är prioriterat och som vi hoppas ska bidra till vårt utvecklingsarbete.
- Driva och fortsätta utveckla den psykosociala arbetsmiljön så att medarbetare trivs, utvecklas och vill stanna på sina tjänster och därmed får vi allt mera kunniga medarbetare. Där ingår också implementera sju timmars arbetsförlagd arbetstid som kommer att innebära effektiviseringar och att vi kan behålla vår personal.
- En stor utmaning är också tillgången på bostäder som är ett extremt stort problem och driver också kostnadsutvecklingen med dyra alternativ och är en stor utmaning för individ och familjeomsorgen. Det är svårigheter att hitta hemmaplanslösningar/behandlings- eller att placeringar skyddat boende skulle i vissa fall kunna undvikas om det fanns bostäder.